

Lokale politiek heeft veel aan het Internet

Veel te weinig nog zien gemeentebesturen en lokale politici het belang van het Internet. Jeroen Broeders, lid van de PvdA-afdeling Amsterdam (e-mail-adres: j.broeders@pvda.nl) breekt een lans voor dit nieuwe telecommunicatie-medium.

door JEROEN BROEDERS

Sinds ik in 1990 achter de informatierevolutie begon aan te huppelen, heb ik het Internet van een moeilijk begaanbaar zandpad zien veranderen in een geasfalteerde vierbaansweg. En hoewel de bewegwijzering nog veel te wensen overlaat en de fileproblematiek de laatste maanden toeneemt, is de metamorfose haast compleet. Vooral sinds 1994 is er heel wat veranderd. Door de ontwikkeling van het World Wide Web kwam Internet eensklaps in het middelpunt van de publieke belangstelling. Het werd in twee jaar tijd een serieuze informatiebron en een volwaardig communicatiemedium. Miljoenen pagina's informatie zijn met een klik van de muis op te roepen.

Steeds meer organisaties creëren er een eigen plekje. Zij beseffen dat zij via dit netwerk op eenvoudige en goedkope wijze informatie kunnen verstrekken. Bovendien kunnen belangstellenden vervolgens gemakkelijk in contact komen. Desondanks is een bepaalde groep organisaties nog onvoldoende aanwezig: gemeenten en stadsdelen.

Op het terrein van gemeentelijke informatieverstrekking via Internet vervult Amsterdam een voortrekkersrol. Het Bestuurlijk Informatiesysteem Amsterdam (<http://www.amsterdam.nl/bisa>) is een goed voorbeeld hoe het zou moeten: hierin zijn allerlei verordeningen, verslagen en raadsstukken in te zien. Maar ook voor andere gemeenten heeft het voordelen vergeleken met traditionele middelen van informatieverschaffing.

Om te beginnen is het goedkoper: geen druk- en portokosten. Zodra een document eenmaal op het net staat, maakt het niet meer uit of het tien of duizend keer gelezen wordt: de kosten blijven gelijk. Dat maakt het vooral geschikt voor het openbaar maken van verslagen en notulen.

Ten tweede: het is snel. Wanneer een burger een nota wil inzien, kan hij die binnen enkele seconden in bezit hebben. Bovendien spaart dit het tijdrovende proces van kopiëren of drukken.

Derde voordeel: het is specifiek. Iemand die niet precies weet welke informatie hij wil, kan zelf zoeken. En tenslotte is informatieverstrekking zo relatief milieuvriendelijk: geen papier- en inktgebruik.

Overigens moet niet de indruk ontstaan dat informatieverschaffing via Internet spotgoedkoop is: het openen van een site, maar vooral het up-to-date houden kost de nodige menskracht. En dat moet goed gebeuren omdat de geloofwaardigheid van een WWW-site veel meer dan bij de traditionele media afhangt van de actualiteit van de geboden informatie. In het begin zal het dan ook duurder zijn, maar die kosten worden op termijn terugverdiend.

Zoals gezegd groeit de hoeveelheid informatie op het Internet snel. Dat betekent dat het ook voor lokale politici en ambtenaren aantrekkelijk kan zijn eens over het net te 'surfen'. Bovendien vormt e-mail een snelle en aantrekkelijke manier om wereldwijd met experts te communiceren over bepaalde onderwerpen en commentaar te vragen op voorstellen.

Maar er is meer mogelijk. In de lokale politiek moeten kleine groepen ambtenaren en politici kennis vergaren en zich een mening vormen over een veelheid aan onderwerpen. Een consequentie is dat men vaak, tegen wil en dank, bezig is opnieuw het wiel uit te vinden: men weet niet hoe andere gemeenten gelijksoortige problemen aanpakken.

In tal van dorpen en steden wordt informatie verzameld en ervaring opgedaan met onderwerpen als parkeerbeheer, kinderopvang en lokaal milieubeleid. Maar deze kennis blijft meestal hangen in een kleine kring: creatieve oplossingen voor hedendaagse problemen blijven elders onbekend, ervaringskennis gaat snel verloren.

Wanneer dit soort informatie gemakkelijk verkrijgbaar zou zijn via Internet, zou men in andere plaatsen efficiënter en effectiever kunnen handelen, wat het lokale bestuur en het politieke debat ten goede zou komen.

Natuurlijk wordt nu ook al informatie uitgewisseld, bijvoorbeeld in de vorm van knipselkranten of computernetwerken. Het voordeel van Internet is echter de toegankelijkheid en het brede informatieaanbod: omdat selectie aan de poort ontbreekt, worden ook kleinere ideetjes en oplossingen openbaar.

Internet is een nieuw massamedium en daarvoor ontwikkelen zich gaandeweg nieuwe communicatietechnieken. Zoals de tv in de jaren vijftig niet meer was dan radio met plaatjes, zo is Internet op dit moment slechts een digitale variant van brief en drukwerk. Daarom moet in de lokale politiek de eerste jaren niet geëxperimenteerd worden met zaken als elektronische referenda, digitale conferenties en dergelijke. Onduidelijk is namelijk nog of de dan gewekte verwachtingen feitelijk waargemaakt kunnen worden.

Voorlopig geldt voor het gebruik van Internet in de lokale politiek het adagium: hou het eenvoudig. Zolang men zich daaraan houdt zijn de gevaren minimaal, de kosten relatief klein en de potentiële opbrengsten groot.

Maar als dit zo is, waarom maken gemeenten en stadsdelen dan nog maar zo weinig gebruik van het net? Wanneer je het positief bekijkt, zou je kunnen zeggen dat het voortkomt uit een gezond wantrouwen. Maar het hyperge is er inmiddels vanaf: Internet is here to stay. En het wordt daarom tijd dat de Nederlandse gemeenten en stadsdelen zich eens op dit fenomeen gaan instellen en gebruik gaan maken van de mogelijkheden die Internet biedt.

De verwachtingen moeten echter ook weer niet te hoog gespannen zijn. Zo is Internet geen panacee voor het probleem van de kloof tussen burger en politiek. Natuurlijk kunnen burgers dan met één druk op de knop een brief naar een raadslid of wethouder versturen, natuurlijk kan het een gezicht geven aan de vaak zo anonieme lokale politici, maar de kloof is waarschijnlijk structureler van aard.

Verder bereikt dit elektronisch communicatiemedium slechts een beperkt aantal burgers. Maar de burgers die via Internet met lokale politici in contact treden, zijn waarschijnlijk weer andere dan de mondige ingezetenen die men op een gemiddelde inspraakavond tegen het lijf loopt. En vanuit het perspectief van de bevordering van participatie is dat pure winst.